

Co se děje ve Stínadlech?

1

Dospělí lidé o tom sice nevědí a už se na to nepamatují, ale každý pořádný chlapec a téměř každé děvče, kteří žijí ve velkém městě, vědí, že jsou někdy večery, kdy je v ulicích všechno tak nějak podivně tajuplné až strašidelné a kdy vzduch přímo sálá nějakým neznámým dobrodružstvím.

Nad mořem střech a stříšek se zelená večerní nebe, v oknech se rozsvěcují světla, vzduch voní, ulicemi spěchají neznámí lidé, všude je plno tajemných stínů a lampy mění soumrak ve večerní tmou.

I na vesnicích a na samotách jsou někdy večery plné kouzla, ale večery ve městech očarují mysl každého hochy, který má v těle jen trochu pravé chlapecké krve.

Jirka Rymáň jí měl v těle snad až příliš mnoho a jedině v tom můžeme hledat pravou příčinu jeho nerozvážného činu, ke kterému se odhodlal v jednom z těchto tajemných, vzrušených podvečerů.

Až do dnešního dne – vlastně večera – o Jirkovi Rymáňovi téměř nikdo nevěděl. Byl bezvýznamnou postavičkou mezi hochy Druhé strany. Už o dvě ulice dále jeho jméno nikdo neznal. Měl jen několik kamarádů. Ve škole žádného.

Teprve dnešního dne se proslavil. Jeho čin uvolnil vodopád událostí, které by se byly sběhly pravděpodobně docela jinak, nebýt jeho – anebo o kterých by se alespoň Druhá strana nikdy nedozvěděla – a bez něho by ovšem nevznikla ani tato kniha.

Už řadu dní se něco dělo, něco podivného a znepokojivého. V ulicích uvnitř Druhé strany byl sice zdánlivý klid a ticho – vypadalo to, jako kdyby v této městské čtvrti snad ani chlapci nežili.

Ale tam, kde Druhá strana hraničila Rozdělovací třídou se Stínadly, tam bylo boží dopuštění. Velké i malé hloučky chlapců celé hodiny zde i v přilehlých ulicích vzrušeně rokovaly; chlapci křičeli, zlobně hrozili směrem ke Stínadlům, běhali odvážně až k Rozdělovací třídě – a zase jako vlna odrážená v příboji se hnali zpět od hranic do postranních ulic, hlouběji do své Druhé strany.

Tak prchali pokaždé, když z úzkých stínadelských uliček, které ústily naproti do Rozdělovací třídy, vyrazila některá zvláště útočná tlupa rvavých chlapců ze Stínadel a přeběhla troufale přes koleje Rozdělovací třídy až na Druhou stranu. Zde pak rozdávala rány, prudké a bezohledné, kam se dalo a každému, kdo včas neutekl; zde šířila paniku a hrůzu. A zase zmizela zpět přes Rozdělovací třídu do hlubin Stínadel.

Stínadla! Tajuplná, nebezpečná čtvrť, do které se teď už zase po několik týdnů neodvážil ani jeden chlapec z Druhé strany. Čtvrť propletená křivolakými uličkami s nesčetnými schůdky a zábradlíčky, uličkami škrábajícími se vzhůru do kopců a zase řítícími se jako do hlubiny, plná průchodů s nezbádanými tajemnými zákoutími i záhadnými dvorečky za zdmi domů.

A v tomto bludišti žijí spousty hochů, kteří jsou docela jiní než hoši z kterékoli jiné čtvrti města. Uzavření do sebe, nepřátelství vůči každému chlapci, který zde nebydlí a sem nepatří.

Dlouho byl pokoj. Téměř rok. Od té doby, kdy v bahně stoky zrušeného svatojakubského kostela ve Stínadlech navždy zmizel hlavolam „ježek v kleci“, talisman a symbol všeho, co hochy ze Stínadel spojovalo ve velikou organizaci Vontů.

Když tehdy Vontové ztratili tento svůj talisman, zvláštní kovovou hříčku, která měla tak ponurou historii, ztratili zájem o vše vontské. Jejich mocná organizace, ovládající celá Stínadla, nahlodaná navíc dočasnou nesvorností, se tehdy rozpadla v několika hodinách jako stavba z karet a Vontové přestali být nebezpečím pro hochy z ostatních čtvrtí.

Jejich výpady do sousedních částí města ustaly, ba i do Stínadel se mohli ostatní hoši beztravně odvážit. Ta tam byla moc Vontů i jejich útočnost!

Až zase teď!

Za tichých večerů byla slyšet ze Stínadel docela zřetelně válečná píseň Vontů, píseň beze slov, nápěv nahánějící hrůzu, o kterém se myslelo, že už nikdy nezazní. A teď Vontové zase začínají své výpady, stávají se výbojnými a smělymi.

Něco se tam děje! Něco se tam děje!

A Jiří Rymář, bezvýznamný chlapec z Druhé strany, podrážděný tajemným kouzlem večera, se rozhodl, že se tam odváží, aby zjistil co!

Odvlečen Vonty!

2

Soumrak ještě nedosáhl svého vrcholu. Na železničních závorách v Tovární ulici sice už rozžehli výstražné světlo a také první plynové lampy se rozsvítily, ale tma ještě nebyla.

Několik malých chlapců a děvčat si stále ještě hrálo u hromady kamení na nezastavěném prostranství vedle trati.

V oknech vysokých zakouřených činžáků, obrácených k trati, se teprve tu a tam objevovalo světlo.

Před vraty jednoho z nich seděli starší chlapci v montérkách a společně četli roztrhaný sešit jakési dobrodružné četby.

Pak se rozduřily koleje a za několik vteřin přisupěl večerní nákladní vlak. Za těžkou lokomotivou se kymácely a řinčely vagony nejrůznějších typů.

Učňové přestali číst a sešit byl uložen v náprsní kapse jednoho z nich. Malí hoši a děvčata skončili hru. Všichni se dívali na obvyklé večerní divadlo, na nákladní vlak.

Vlak odsupěl a zmizel i s červeným světlem na posledním vagoně v houstnoucím šeru mezi dělnickými domy. Jen oblaka dýmu zůstala, dýmu zvláštního pachu, jaký dovede chrlit jen lokomotiva. Závory se zvedly.

Na to čekal Jirka Rymář. Přeběhl koleje a vnořil se do Tovární čtvrti, aby se odtud dostal snáze do Stínadel. Na této hranici nehrozí takové nebezpečí jako na Rozdělovací třídě, kde jsou ustavičně pohraniční boje.

Kouzlo večera účinkovalo. Šero roztahovalo své závoje z každého zákoutí vrat. Na tišších místech bylo slyšet vontskou píseň, kterou sem zanášel vítr.

Jirka Rymář vpadl do Stínadel z opatrnosti tak, aby byl blízko Rozdělovací třídy, kdyby se něco stalo.

Srdce se mu prudce rozbušilo, když se octl na půdě této pověstné čtvrti. Mistrně se vyhnul několika hloučkům Vontů, ale napadlo ho, že se takto nic nedoví a že to bude těžký úkol. Už pouhé vědomí, že se odvážil toho, čeho se neodvážil žádný jiný Druhostraník, snad ani Rychlé šípy ne, ho však naplňovalo uspokojením.

V těch okamžicích stoupala hvězda jeho proslulosti neuvěřitelnou rychlostí. Neznámý Jiří Rymář, aniž o tom sám věděl, začínal dráhu chlapíka všeobecně známého, hochy, o kterém bude Druhá strana mnoho a dlouho hovořit.

Bušení srdce a praménky potu na jeho čele a spáncích však nezavinila tato proměna, o které neměl ani tušení. Bylo to něco jiného, hmatatelnějšího.

Jiří Rymář za sebou zpozoroval několik Vontů! Jdou rychle a týmž směrem, kterým se ubírá on. Je to jen náhoda? Nebo snad poznali, že není jedním z nich a že je vlastně vyzvědač?

Nekřičeli, ba ani nemluvili, ale jejich mlčenlivost byla výhružnější než cokoli jiného. Jiří Rymář se chvilkami neznatelně otočil a vždycky se mu zdálo, že jich je stále víc a více.

Kouzlo večera pomínulo, jako když utne. Rymář už necítil vůni vzduchu, ani nevnímal podivnost a strašidelnost večera. Najednou

měl až po krk celé tajemnosti. Ó – proč jen sem chodil? Co ho to jenom napadlo! Kéž by byl už doma nebo alespoň v některé z klidných bezpečných ulic Druhé strany!

Další pohled dozadu rozhojnil Rymáňovi potůčky na čele, protože zjistil, že vzdálenost mezi ním a Vonty se zmenšila téměř na polovinu. Přidal do kroku, ale současně se snažil jít co nejlhostejněji, aby neprozradil, že má strach. Byla to pekelná zkouška a Rymáň si umiňoval, že si doma přišije na rukáv bobříka odvahy za tohle dnešní dobrodružství. Dostane-li se ovšem kdy domů, u Jóviše!

V rychlé chůzi, která byla už spíše během nebo aspoň klusem, zabočil za roh domu a úzkou uličkou uviděl v dálce Rozdělovací třídu. Snad by ji ani nepoznal, kdyby tam právě neprojela tramvaj! Ano, je to Rozdělovací třída, je! Tam za ní je bezpečí, svoboda, klid!

Rymáňovi se až zatmělo před očima radostí. Nevydržel už předstírat pokojnou, bezstarostnou chůzi. Jako děsem štváný vyrazil rychlým během kupředu.

Bohužel nebyl sám!

Skoro v témž okamžiku se za ním rozběhla i tlupa Vontů; teď nebyla tak zticha jako předtím. Pekelný hvizd píšťaly se rozječel houstnoucí tmou a mezi dupotem mnoha párů nohou se za Rymáňem ozývalo volání a křik.

Z boční ulice sem přibíhalo několik Vontů. Hrůza však dodala Rymáňovým nohám křídla, a tak proklouzl kolem ústí této uličky dříve, než sem doběhli. Připojili se k hlavní tlupě. Spíše to vycítil, než viděl.

Bylo zle, bylo zle! Poplašný signál píšťal ječel tmou, pronikal až do morku kostí. Rymáň byl zpocený, jako by spadl do vody, a přece mu bylo zima a mrazilo ho v zádech. Snad ještě nikdy neběžel tak rychle jako dnes. A pořád měl dojem, že má nohy jako ze železa a že se téměř ani nepohybuje.

Z další boční uličky se vyrojilo několik nových Vontů. Pochopili situaci teprve za několik vteřin, protože ve večerním šeru do posledních metrů nepoznali, kdo sem běží a k čemu vybízí signál píšťaly.

Rymáň sběhl z chodníku do jízdny dráhy a dva první Vontové se k němu rozběhli s napřaženými rukama. Už pochopili! „Chyťte ho! Chyťte ho! Je to špión! Není ze Stínadel! Držte ho!!!“

Děs dodal Rymáňovi nejen rychlost nohou, ale i sílu jeho pažím. Štvanec se mocně ohnal proti prvnímu Vontovi, který se na něho řítit, a srazil ho k zemi. Vont podivně hekl pod prudkým nárazem a pak vykřikl vzteklou nadávkou. Druhý byl již opatrnější, využil Rymáňova náhlého zpomalení v běhu, zaviněného nárazem, a chytil chlapce za kabát.

„Ne – ne!“ vykřikl zoufale Rymáň. V hrůze jeho ústa pronesla mimoděk myšlenku, která v tom šíleném úprku mu jako jediná a hlavní přišla na mysl: NE – NE – nechytat mě za kabát!

Vont se však posměšně usklíbl a vzkřikl: „Já ti dám NE!“ Současně druhou, volnou rukou udeřil Rymáň naplocho dozadu do krku. Rymáň učinil pod tímto úderem neočekávaný pohyb a vyškubl se Vontovi. Nohy ochotně a poslušně našly hned zase rovnováhu, hrůza do nich nalila novou rychlost a Rymáň pádil dál, jen dál, k Rozdělovací třídě, své záchraně.

Už slyšel i křik hochů z Druhé strany, už je dokonce i viděl. Stačí proběhnout snad jen dvacet metrů, a bude na Rozdělovací třídě! Jaké štěstí, že zde, v ústí stínadelské uličky, nestojí žádný Vont. Rymáň dobíhá poslední metr, tady už je nároží, hranice a Rozdělovací třída. „Pomoc! Pomoc!“ neudržel se už Rymáň hrůzou a rozkřikl se na hochy z Druhé strany, stojící za kolejemi. Dokonce tam viděl i několik hochů ze své třídy.

„Pomoc! Jsou mi v patách!“ křičel jako smyslů zbavený. Další křik mu odumřel v hrdle, když viděl, jak hoši na Druhé straně prchají před ním hlouběji dovnitř čtvrti jako před nějakým malomocným, místo aby mu pomohli tím, že by mu vyběhli naproti aspoň ke kolejím! Ale kdo by se odvážil vyběhnout proti Vontům?

„Jsem Rymáň! Jsem váš! Jsem z Druhé strany! Pomoc! Pomoc!“ vykřikl ještě jednou. Vzápětí se však zapotácel na křivém kameni v dlažbě u kolejnic – a tu už cítil na krku, na ramenou i na pažích železné stisky Vontů. Čísi ruka, veliká a horká, mu zacpala ústa, která se snažila do poslední chvíle volat o pomoc.

Hoši z Druhé strany se blížili z bezpečné hloubi své ulice zpátky k Rozdělovací třídě. Viděli už jen, jak se Jiří Rymáň prudce, ale marně vzpírá tlupě Vontů a jak ho Vontové táhnou uličkou kamsi do hlubin Stínadel. Vydrželi všichni dívat se na tento výjev tak dlouho, až Vontové

s nebohým Rymáněm zmizeli ve tmě. Pak se rozběhli do ulic Druhé strany a všude letěla od úst k ústům zpráva:

„Vontové ze Stínadel unesli právě Jirku Rymáně!“

Hoši, kteří viděli Rymánův zápas, vyprávěli vše v hloučcích znovu a znovu. Přicházeli noví a noví posluchači, kteří v mrazivém vzrušení chtěli zprávu vyslechnout. Chlapci, kteří Rymáně znali, říkali: „Bydlel v Černošinské ulici!“ – „Chodil s námi do školy!“ Mluvili o něm v minulém čase, jako kdyby ho už nebylo, jako kdyby se s ním už nikdy neměli setkat.

A v téže chvíli, kdy Jiří Rymán zápasil na kolejích Rozdělovací třídy o svou svobodu a kdy jeho jméno už letělo v ulicích Druhé strany od úst k ústům, zahajovali hoši Rychlých šípů v této čtvrti města svou klubovní schůzku.

Přerušená schůzka

3

„Zahajuju 417. schůzku Rychlých šípů!“ pravil vážně Mirek Dušín a usedl za stůl. S ním zároveň usedli i ostatní hoši tohoto chlapeckého klubu, Jarka Metelka, který byl zapisovatelem, Jindra Hojer, Červenáček s nezbytnou červenou čapkou na hlavě a Rychlonožka.

V útulné klubovně, která toho už tolik viděla a slyšela, nastalo chvíli ticho, Mirek se pohroužil očima do svých poznámek, v kterých měl – jako vždy – pečlivě sestavený program schůzky, a ostatní mlčeli. Dnes

se nikdo nesmál, nikdo nehovořil, ba ani Rychlonožka nepronášel své vtipy, kterými jindy neskrblil. Každý věděl, o čem Mirek bude hovořit, a přece čekali na jeho první slova jako na něco spásného.

Podivné věci se děly v poslední době. Stínadla, ta tajuplná a obávaná čtvrt', do které se neodvážil jít odtud, z Druhé strany, žádný chlapec, byla zase v pohybu!

Uplynul už téměř rok od té doby, kdy Rychlé šípy prožily svá nejúžasnější dobrodružství ve Stínadlech s nepřátelskými Vonty při pátrání po podivném hlavolamu mrtvého Jana Tleskače. Už uběhl rok od smrti Mažňákova otce a od rozpadu vontské organizace, kterou tvořili drsní a věčně vyhrožující, nebezpeční chlapani ze Stínadel.

Tradice Vontů a celé jejich zřízení, po léta udržované, i s jejich tajemnými obřady, slavnostmi a zákony, to vše zmizelo, rozbilo se, bylo znesvěceno a odvrženo tehdy v onen ponurý večer, kdy při volbě nového Velkého Vonta zmizel navždy v odpadové stoce svatojakubského kostela talisman Stínadelských, ježek v kleci.

Rok trval pak zoufalý zmatek ve Stínadlech, rozklad a nezáměr Vontů.

Až teď zase...!

„Kamarádi, Rychlé šípy,“ promluvil Mirek Dušín a upřel své velké jasné oči na hochy, „dnes máme na programu jednání o tom, co nás před rokem tak vzrušovalo a co se dnes opět hlásí k životu: o Stínadlech a o jejich Vontech!“

Mluvili jsme zde o tom všem už několikrát, když začaly přicházet zprávy, že se ve Stínadlech znovu něco děje. Prozatím to nebylo nic tak zvláštního, aby nás to muselo vyvést z rovnováhy. Ale dnes mám novou zprávu! Je to taková zpráva, že mi ji snad ani nebudete věřit! A ta zvěst mi vnukla nápad, který vám dnes chci přednést.“

„Ven s tím!“ vykřikl vášnivě Rychlonožka. „Je to na nás moc dlouhé povídání!“

Mirek se jen usmál a řekl záhadně: „Budeš si muset zvykat na ještě větší trpělivost, Rychlonožko!“ Pak ztlumil hlas tak, že mluvil skoro šeptem, a hoši se museli nad stolem naklonit až k němu, aby ho slyšeli.

„Poslouchejte dobře!“ začal Mirek zase. „Je to zatím ještě tajné a nikdo to neví. Aspoň tady na Druhé straně ne. A kdo to ví, ten to nepoví!“

Můj tatínek se velmi dobře zná s nějakým pánem, který má občas co dělat ve Stínadlech. Ten pán prý tam kdesi viděl v několika výkladních skříních různých obchodů nápis asi tohoto znění: Zánovní motorku dám tomu, kdo mi zaopatří nalezený hlavolam zvaný ježek v kleci. Více zde v obchodě.“

Mirkova slova působila na hochy jako elektrická rána.

„Cože?“ vybuchli všichni současně.

„Že by se znovu našel ježek v kleci?“

„Tleskačův hlavolam, který ztratil Mažňákův otec, když prchal před Vonty do podzemí?“

„Jak je to možné? Kde je?“

„A kdo se to po něm tak pídí, že za něj ochotně dá i motorku?“

První kloudnou myšlenku v tom zmatku otázek pronesl Jarka Metelka: „Jestli je to pravda,“ řekl rozvážně, „pak by to znamenalo, že je pro svět zachráněn Tleskačův úžasný vynález, létající kolo, jehož plán se v hlavolamu skrýval!“

„Ano,“ přikývl Mirek na souhlas. „Je mi to jasné. Někdo ve Stínadlech má tedy možná opět v rukou Tleskačův hlavolam, pachtí se marně s vyjmutím ježka z jeho těsné klece – a netuší, že ježek je rozšroubovatelný, dutý, a uvnitř je plán věci, která znamená revoluci v dopravě.“

„Ale pak je přímo naší povinností zmocnit se ježka v kleci stůj co stůj dřív, než jeho tajemství objeví někdo nepovolaný a bude ho chtít nezaslouženě využít pro sebe!“ vybuchl Jindra.

„Jistě!“ přisvědčil znepokojeně Mirek, „ale jen pro všechno na světě tiše! Jen tiše! I stěny můžou mít uši.“

„Anebo aspoň kovové trubky, když ne uši,“ pravil Červenáček – a všichni si přitom vzpomněli, jak tehdy před rokem jejich tajné a důležité rozhovory odposlouchávalo jednoduchým zařízením – kovovou trubkou, kterou jim z opuštěné zahrady prorazilo celou zdí až do klubovny – slídivé Bratrstvo Kočičí pracky.

Mirek chtěl ještě něco říct, ale na schodech se ozval dusot mnoha párů běžících nohou; byl stále silnější, až zaduněl za dveřmi klubovny – a vtom na ně někdo silně zabušil. Hoši na sebe překvapeně pohlédli a Rychlonožka kousavě prohodil: „Nedá se zrovna říct, že by ta návštěva měla dobré způsoby! Takhle se klepá do koberců, a ne na dveře!“